SAFER AYI HAKKINDA BAZI BİLGİLER

﴿ نبذة عن شهر صفر ﴾

[**Türkçe – Turkish –** تركي]

Muhammed Salih el-Muneccid

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ نبذة عن شهر صفر ﴾

« باللغة التركية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd, Allah Teâlâ'ya mahsustur. Salât ve selâm, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in üzerine olsun.

Safer ayı, Muharrem ayından sonra gelen12 hicrî aydan birisidir.

Bazı kimseler: "'Safer' diye adlandırılmasının sebebi; Mekke halkı yolculuğa çıktıkları zaman Mekke'nin insanlardan boşalması ve yalnız kalmasından dolayıdır", demişlerdir.

Bazı kimseler de: "Bu ayın Safer diye adlandırılmasının sebebi; Arapların bu ayda kabilelerle savaşmaları ve savaştıkları kabilelerin her türlü mallarını alarak onları mal ve mülkten yoksun bırakmalarından dolayıdır", demişlerdir.[1]

Bu ay (Safer) hakkındaki konumuz, aşağıdaki noktaları içermektedir:

- Câhiliye arapları tarafından bu ayda yapılan şeyler.
- Câhiliye halkının, İslâm şeriatına aykırı olan hareketleri.
- Bu ayda, İslâm'a mensup kimselerde bulunan bid'atlar ve bâtıl inançlar.
- Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hayatında bu ayda meydana gelen savaşlar ve önemli olaylar.
- Safer ayı hakkında gelen uydurma ve yalan hadisler.

Birincisi: Câhiliye arapları tarafından bu ayda yapılan şeyler:

Câhiliye araplarının Safer ayında iki büyük münkerleri vardı:

Birincisi: Takdim ve tehir konusunda bu ayla diledikleri gibi oynarlardı.

İkincisi: Bu ayın uğursuzluğuna inanırlardı.

- Bilindiği gibi Allah Teâlâ yılı, on iki ay olarak yaratmış, bunlardan dört tanesini "Haram Aylar" saymış ve şânlarının yüceliğinden dolayı bu aylarda savaşmayı haram kılmıştır.

Bu haram aylar şunlardır: Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ve Receb.

Bunu doğrulayan söz, Allah'ın kitabından Allah Teâlâ'nın şu sözüdür:

﴿ إِنَّ عِدَّةَ ٱلشُّهُورِ عِندَ ٱللَّهِ ٱثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِى كِتَـٰبِ ٱللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ مِنْهَآ أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ فَلَا تَظْلِمُوا۟ فِيهِنَّ

[1] Bkz: İbn-i Manzûr; 'Lisânu'l-Arab'; c: 4, s: 462-463.

أَنفُسَكُمْ وَقَٰتِلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا يُقَٰتِلُونَكُمْ كَآفَّةً وَٱعْلَمُوٓا۟
أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾ [سورة التوبة الآية: ٣٦]

"Şüphesiz, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü hükmünde (ve Levh-i Mahfuz'da yazılı olduğu)**, ayların sayısı on iki ay olup bunlardan dördü haram aylardır.İşte dosdoğru dîn budur. O halde bunlarda nefislerinize zulmetmeyin ve müşrikler nasıl sizinle topyekün savaşıyorlarsa, siz de onlarla topyekün savaşın ve bilin ki Allah,** (desteği ve yardımı ile) **takvâ sahipleriyle beraberdir."**[1]

- Nitekim müşrikler bunu böyle bilmişler, fakat bu ayı, kendi arzularına göre takdim ve tehir etmişlerdir. Bu takdim ve tehir işinden birisi de, Muharrem ayının yerine, Safer ayını önceye almalarıdır (üç ay arka arkaya haram olmasın diye, Muharrem ayının haramlılığını Safer ayından sonraya ertelemişlerdir).

Müşrikler, hac aylarında umre yapmanın, günahların en büyüğü olduğuna inanırlardı.

Aşağıdaki zikredilen şeyler, bazı ilim ehlinin bu konudaki görüşlerdir:

- İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((كَانُوا يَرَوْنَ أَنَّ الْعُمْرَةَ فِي أَشْهُرِ الْحَجِّ مِنْ أَفْجَرِ الْفُجُورِ فِي الْأَرْضِ، وَيَجْعَلُونَ الْمُحَرَّمَ صَفَرًا، وَيَقُولُونَ: إِذَا بَرَا الدَّبَرْ، وَعَفَا الْأَثَرْ، وَانْسَلَخَ صَفَرْ، حَلَّتْ الْعُمْرَةُ لِمَنْ اعْتَمَرْ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Câhiliye halkı, hac aylarında umre yapmayı, yeryüzünde işlenen en büyük günah olarak görürler, Muharrem'i Safer yaparlar (Muharrem'in yerine Safer'i öne alırlar) **ve şöyle derlerdi:** (Uzun hac yolculuğu sebebiyle üzerine binilen) **devenin sırtında meydana gelen yara iyileşir, günlerce yol yürüyen devenin ayak izleri silinir ve Safer ayı çıkarsa, umre yapmak isteyen kimseye umre helal olur."**[2]

- İbn-i'l-Arabî şöyle demiştir:
- **İkinci Mesele:** Allah'ın haram kıldığı haram ayların yerlerini değiştirip erteleme şekli hakkında üç görüş vardır:
- **Birinci görüş:**

[1] Tevbe Sûresi: 36
[2] Buhârî; hadis no: 1489. Müslim; hadis no: 1240.

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir: "Cunâde b. Avf b. Umeyye el-Kinânî, her yıl hac mevsimi gelir ve şöyle seslenirdi:

- Dikkat edin! Ebu Sumâme (haram ayların yerlerini değiştirip erteleme konusunda) ne ayıplanır, ne de kendisine cevap verilir! Dikkat edin! Safer ayı, ilk yıl helal aydır. Bundan dolayı biz de onu bir yıl haram, bir yıl da helal sayarız."

Bu konuda Hevâzin, Ğatafân ve Suleymoğulları ile birlikte hareket ederlerdi.

Başka bir rivâyet ise şöyledir:

Cunâde b. Avf b. Umeyye el-Kinânî şöyle derdi:

"Şüphesiz ki biz, Muharrem ayını öne aldık, Safer ayını ise erteledik."

Ardından bir sonraki yıl gelince şöyle derdi:

"Şüphesiz ki biz,Safer'i haram saydık, Muharrem'i ise (Safer'den sonraya) erteledik."

İşte, haram ayların yerlerini değiştirip erteleme budur. [1]

İkinci görüş:

Ziyâdelik (fazlalık):

Katâde şöyle demiştir: "Dalâlet ehli bir topluluk, haram ayları ziyâdeleştirerek Safer'i haram aylardan saymıştır.Onların ileri geleni hac mevsiminde kalkar şöyle derdi:

- Dikkat edin! İlahlarınız bu yıl Muharrem ayını haram (ay) kılmıştır.Bunun üzerine insanlar o yıl Muharrem ayını, haram ay kabul ederlerdi.

Ardından bir sonraki yıl kalkar ve şöyle derdi:

- Dikkat edin! İlahlarınız bu yıl Safer ayını haram (ay) kılmıştır.Bunun üzerine insanlar o yıl Safer ayını, haram ay kabul ederler ve "İki Safer ayı" derlerdi."

İbn-i Vehb ve İbn-i Kâsim, Mâlik'ten buna benzer bir şekilde rivâyet etmiş ve şöyle demiştir:

"Câhiliye halkı, (Muharrem ve Safer aylarını) iki Safer olarak kabul ederlerdi.Bunun içindir ki Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَا عَدْوَى وَلَا طِيَرَةَ وَلَا هَامَةَ وَلَا صَفَرَ.)) [رواه البخاري ومسلم]

---

[1] Allah'ın haram kıldığı haram ayların yerlerini ilk defa değiştirip erteleyen kimsedir.Kinâne kabilesindendir.Asıl adı, Nuaym b. Sa'lebe'dir. Allah'ın haram kıldığı haram ayların yerlerini son defa değiştirip erteleyen kimse ise, Cunâde b. Avf b. Umeyye el-Kinânî'dir.Cunâde, kavmi arasında söz sahibi birisiydi.Hac mevsiminde eşeğinin üzerinde gelir ve şöyle seslenirdi: Ey insanlar! Dikkat edin! Ebu Sumâme bu konuda ne ayıplanır, ne kendisine cevap verilir, ne de dediği reddolunur. Bunun üzerine insanlar ona şöyle derlerdi: Muharrem ayının haramlılığını bizden bir ay ertele ve Muharrem ayını, Safer ayında kıl.Bu istek üzerine o da Muharrem ayını onlara helal kılar ve şöyle seslenirdi: Dikkat edin! İlahlarınız, bu yıl Safer ayını haram kıldı.Bunun üzerine insanlar o yıl Safer ayını haram ay kabul ederlerdi.Zilhicce ayında hac yaptıkları zaman (Zilhicce'den sonra gelen) Muharrem ayını bırakıp onu Safer diye adlandırırlardı.Zilhicce ayı bitince, Muharrem ayında savaşa çıkarlar ve bu ayda başka kabilelere saldırırlar ve ganimet alırlardı.Çünkü onlara göre bu ay, Safer ayı idi.Böylelikle onların o yılında iki Safer ayı olurdu.Bir sonraki yıl ise onlara göre Zilhicce, Zilkâde sayılır, Muharrem ise, Zilhicce sayılırdı.Böylece Muharrem ayında hac yaparlardı.Bunu da iki yıl üst üste yaparlardı.Daha sonra da bunu değiştirirler ve iki yıl üst üste Safer ayında hac yaparlardı. (Ebu Nebil)

"Advâ[1], Tıyara[2], Hâme[3] ve Safer[4] yoktur."[5]

Aynı şekilde Eşheb de Mâlik'ten böyle rivâyet etmiştir.

- **Üçüncü görüş:**

Haccı tebdil etmek (Zilhicce ayından başka bir ayda yapmak):

Mücâhid başka bir senedle şöyle demiştir:

﴿إِنَّمَا ٱلنَّسِيٓءُ زِيَادَةٞ فِي ٱلۡكُفۡرِۖ يُضَلُّ بِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُحِلُّونَهُۥ عَامٗا وَيُحَرِّمُونَهُۥ
عَامٗا لِّيُوَاطِـُٔواْ عِدَّةَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ فَيُحِلُّواْ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُۚ زُيِّنَ لَهُمۡ سُوٓءُ أَعۡمَٰلِهِمۡۗ وَٱللَّهُ لَا
يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٣٧﴾ [سورة التوبة الآية: ٣٧]

"(Allah'ın haram kıldığı) **Haram ayların yerlerini değiştirip ertelemek** (savaşmak için istedikleri haram ayı, helal aylardan birisiyle değiştirip, kimisini öne almak, kimisini de ertelemek)**, sadece küfürde** (inkârda) **ileri gitmektir. Öyle yapmakla kâfirler,** (şeytan tarafından) **büsbütün şaşırtılırlar. Allah'ın haram kıldığı** (dört aydan birisini) **sayıya** (dört haram aya) **denk getirmek için onu bir yıl helâl, bir yıl haram sayarlar ve böylelikle Allah'ın haram kıldığını helâl kabul ederler.Kötü işleri,** (şeytan tarafından) **kendilerine süslenip güzel gösterildi.Allah, kâfirler topluluğunu hidâyete erdirmez** (onları hakka ve doğruya ulaşmakta muvaffak kılmaz)**."[6]**

- (Câhiliye halkı) iki yıl Zilhicce ayında, sonra iki yıl üst üste Muharrem ayında, daha sonra iki yıl üst üste Safer ayında hac yaptılar.(Câhiliye halkı) her yılın bir ayında iki yıl üst üste hac yaparlardı. Öyle ki Ebu Bekir'in -Allah ondan râzı olsun- haccı, Zilkâde ayına denk gelmişti.Daha sonra Peygamber -sallallahu aleyhi ve

---

[1] Advâ: Sağlam bir kişiye bir hasta aracılığıyla hastalığının bulaşmasıdır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in böyle bir şeyin olmadığını söylemesinin sebebi; doğrudan doğruya o hasta kişi yüzünden hasta olduğuna değil de Allah'ın dilemesi ve takdiri sonucu bu hasta kişiden hastalık bulaştığına inanmanın gerekliliğini belirtmektir. Zira İslâm inancında hastalığın doğrudan doğruya bulaşması yoktur.Her şey Allah'ın izni ve dilemesiyle olur. Bununla beraber İslâm, insanların salgın hastalık olan yerlerden uzak durmak suretiyle tedbir almalarını ve Allah'a tevekkül etmelerini emretmiştir.

[2] Tıyara: Uğura ve uğursuzluğa inanmaktır.

[3] Hâme: Kan davalarında öç ve intikam almak için uydurulmuş bir takım efsanelere inanmaktır.İslâm bunu kesinlikle yasaklar.Câhil arapların inançlarına göre öldürülen bir kimsenin kanından, kemiğinden veya ruhundan kuşlar -özellikle baykuşlar- türeyerek ölünün intikamını alıncaya dek bağırırlar.Bu yüzden ölenin yakınları ölüyü rahat ettirmek için intikamını almak zorunda olduklarına inanırlardı.

[4] Safer: Sefer ayının uğursuz olduğuna inanmaktır. Uğursuzluk din veya dünya ile ilgili hayırlı iş yapmaya niyet edildiğinde sevilmeyen bir şey görüldüğü veya duyulduğu zaman bunun kalbe etki ederek, niyet edilen işten vazgeçirmesi veya kalpte bir üzüntü meydana getirmesidir. Bir iş yapmaya niyet edildiğinde kötü bir şey görmek veya duymak suretiyle bunu uğursuzluk sayıp yapacağı işten vazgeçmek, vazgeçmeyip kalben üzüntü duymaktan daha haramdır ve apaçık bir şirktir. (Ebu Nebil)

[5] Buhârî ve Müslim

[6] Tevbe Sûresi: 37

sellem- Zilhicce ayında hac yapmıştır. Bunun içindir ki Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- sahih bir hadiste hutbede iken şöyle buyurmuştur:

((الزَّمَانُ قَدْ اسْتَدَارَ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ خَلَقَ اللهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ، اَلسَّنَةُ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا، مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ، ثَلَاثٌ مُتَوَالِيَاتٌ: ذُو الْقَعْدَةِ وَذُو الْحِجَّةِ وَالْمُحَرَّمُ وَرَجَبُ مُضَرَ الَّذِي بَيْنَ جُمَادَى وَشَعْبَانَ.)) [متفق عليه]

"Zaman, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı gündeki sıraya göre sürüp gitmiştir (o da her yılın on iki ay, her ayın da yirmi dokuz ilâ otuz gün arasında olmasıdır)**.**(Kamerî) **yıl, on iki aydır. Bunlardan dördü haram aylardır. Üçü birbiri ardınca gelir.** (Bu aylar:) **Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ve Cumâdâ ile Şa'ban arasındaki Receb Mudar'dır."**[1]

İbn-i Abbas -Allah ondan râzı olsun- ve başkası şöyle rivâyet etmişlerdir -lafız, İbn-i Abbas'a âittir-:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((أَيّهَا النّاسُ! اسْمَعُوا قَوْلِي ، فَإِنّي لَا أَدْرِي لَعَلّي لَا أَلْقَاكُمْ بَعْدَ يَوْمِي هَذَا فِي هَذَا الْمَوْقِفِ. أَيّهَا النّاسُ! إنّ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ حَرَامٌ إِلَى يَوْمِ تَلْقَوْنَ رَبَّكُمْ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا فِي شَهْرِكُمْ هَذَا، فِي بَلَدِكُمْ هَذَا، وَإِنّكُمْ سَتَلْقَوْنَ رَبَّكُمْ فَيَسْأَلُكُمْ عَنْ أَعْمَالِكُمْ. وَقَدْ بَلَّغْتُ، فَمَنْ كَانَ عِنْدَهُ أَمَانَةٌ فَلْيُؤَدِّهَا إِلَى مَنِ ائْتَمَنَهُ عَلَيْهَا، وَإِنَّ كُلَّ رِبًا مَوْضُوعٌ وَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ، قَضَى اللهُ أَنّهُ لَا رِبَا ، وَإِنَّ رِبَا عَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ مَوْضُوعٌ كُلَّهُ، وَإِنَّ كُلَّ دَمٍ كَانَ فِي الْجَاهِلِيّةِ مَوْضُوعٌ، وَإِنَّ أَوَّلَ دِمَائِكُمْ أَضَعُ دَمَ ابْنِ رَبِيعَةَ بْنِ الْحَارِثِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، كَانَ مُسْتَرْضَعًا فِي بَنِي لَيْثٍ فَقَتَلَتْهُ هُذَيْلٌ فَهُوَ أَوَّلُ مَا أَبْدَأُ بِهِ مِنْ دِمَاءِ الْجَاهِلِيَّةِ .

[1] Buhârî; hadis no: 4662. Müslim; hadis no: 1679

أَمَّا بَعْدُ، أَيّهَا النّاسُ! فَإِنّ الشَّيْطَانَ قَدْ يَئِسَ أَنْ يُعْبَدَ بِأَرْضِكُمْ، وَلَكِنَّهُ إِنْ يُطَعْ فِيمَا سِوَى ذَلِكَ مِمَّا تَحْقِرُونَ مِنْ أَعْمَالِكُمْ فَقَدْ رَضِيَ بِهِ، فَاحْذَرُوهُ أَيّهَا النَّاسُ عَلَى دِينِكُمْ. وَإِنَّ النَّسِيءَ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحِلّونَهُ عَامًا وَيُحَرّمُونَهُ عَامًا لِيُوَاطِئُوا عِدّةَ مَا حَرّمَ اللهُ فَيُحِلّوا مَا حَرّمَ اللهُ وَيُحَرّمُوا مَا أَحَلّ اللهُ . وَإِنَّ الزّمَانَ قَدْ اسْتَدَارَ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ خَلَقَ اللهُ السّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ، وَإِنَّ عِدّةَ الشّهُورِ عِنْدَ اللهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا، مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ: ثَلَاثٌ مُتَوَالِيَاتٌ وَرَجَبُ مُضَرَ، الَّذِي بَيْنَ جُمَادَى وَشَعْبَانَ...))

"Ey insanlar! Sözümü iyi dinleyin. Bilmiyorum, belki bu günden sonra sizinle burada bir daha buluşamayacağım.

Ey insanlar! Bu gününüz nasıl mukaddes bir gün ise, bu ayınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz nasıl mübarek bir şehir ise; canlarınız ve mallarınız da öyle mukaddestir (her türlü saldırıdan emindir)**.**

(Ashabım! Yarın) **Rabbinize kavusacaksınız ve Rabbiniz size amellerinizden** (yaptıklarınızdan) **soracaktır.Andolsun ki ben, bunu size tebliğ ettim.**

(Ashabım!) **Kimin yanında bir emânet varsa, onu sahibine versin. Fâizin her çeşidi kaldırılmıştır** (ayağımın altındadır)**. Fakat anaparanız sizindir. Ne zulmedin, ne de zulme uğrayın.Allah, fâizi kaldırmıştır. Abdulmuttalib'in oğlu Abbas'ın fâizinin hepsi kaldırılmıştır** (ayağımın altındadır)**.Câhiliye döneminde güdülen kan davaları kaldırılmıştır.İlk kaldırdığım kan davanız da, Leys oğullarında süt annenin yanında iken Huzeyl kabilesi tarafından öldürülen Rabîa b. el-Haris b. Abdulmuttalib'in kan davasıdır.Câhiliye döneminden kalan ve kaldıracağım ilk kan davası odur.**

Ey insanlar! Muhakkak ki, şeytan şu toprağınızda kendisine tapınmaktan ümidini kesmiştir.Fakat siz bunun dışında, hakir gördüğünüz (önemsemediğiniz) **amellerinizde ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir.**

Ey insanlar! Dîninizi korumak için ondan (şeytandan) **sakının. "**(Allah'ın haram kıldığı) **Haram ayların yerlerini değiştirip ertelemek** (savaşmak için istedikleri haram ayı, helal aylardan birisiyle değiştirip, kimisini öne almak, kimisini de

ertelemek), **sadece küfürde** (inkârda) **ileri gitmektir. Öyle yapmakla kâfirler,** (şeytan tarafından) **büsbütün şaşırtılırlar. Allah'ın haram kıldığı** (dört aydan birisini) **sayıya** (dört haram aya) **denk getirmek için onu bir yıl helâl, bir yıl haram sayarlar ve böylelikle Allah'ın haram kıldığını helâl, helal kıldığını da haram kabul ederler. Zaman, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı gündeki sıraya göre sürüp gitmiştir** (o da her yılın on iki ay, her ayın da yirmi dokuz ilâ otuz gün arasında olmasıdır).(Kamerî) **yıl, on iki aydır. Bunlardan dördü haram aylardır. Üçü birbiri ardınca gelir.** (Bu aylar:) **Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ve Cumâdâ ile Şa'ban arasındaki Receb Mudar'dır."[1]**

İkincisi:

Safer ayını uğursuz saymaya gelince, bu, Câhiliye arapları arasında bilinen bir inanç idi ve günümüzde İslâm'a mensup bazı kimselerde bunun kalıntıları hâlâ devam etmektedir.

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَا عَدْوَى وَلَا طِيَرَةَ وَلَا هَامَةَ وَلَا صَفَرَ، وَفِرَّ مِنَ الْمَجْذُومِ كَمَا تَفِرُّ مِنَ الْأَسَدِ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Advâ[2], Tıyara[3], Hâme[4] ve Safer[5] yoktur.Aslandan kaçtığın gibi, Cüzâm hastalığından kaç."[6]

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymin -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Safer kelimesi, birden fazla şekilde tefsir edilmiştir:

Birincisi: Bilinen Safer ayıdır. Câhiliye döneminde araplar safer ayının uğursuz olduğuna inanırlardı.

İkincisi: Devenin karnına isabet eden ve bir deveden, başka bir deveye geçen (sirâyet eden) bir hastalıktır. Safer kelimesinin Advâ kelimesine atfedilmesi, hâssın (Safer'in), umuma (Advâ'ya) atfedilmesi bâbındandır.

Üçüncüsü: Safer'den kasıt; Safer ayıdır. Bundan da murat; Allah'ın haram kıldığı Haram ayların yerlerini değiştirip ertelemektir. Öyle yapmakla kâfirler, (şeytan tarafından) büsbütün şaşırtılırlar. Câhiliye arapları, haram oluşundan dolayı

---

[1] Ahkâmu'l-Kur'an; c: 2, s: 503-504.

[2] Advâ: Sağlam bir kişiye bir hasta aracılığıyla hastalığının bulaşmasıdır.

[3] Tıyara: Uğura ve uğursuzluğa inanmaktır.

[4] Hâme: Kan davalarında öç ve intikam almak için uydurulmuş bir takım efsanelere inanmaktır.

[5] Safer: Sefer ayının uğursuz olduğuna inanmaktır. (Ebu Nebil)

[6] Buhârî; hadis no: 5387. Müslim; hadis no: 2220

Muharrem ayını, Safer ayına ertelerler (Muharrem ayını, Safer ayının yerine sayarlar) ve Muharrem'i bir yıl helal, bir yıl da haram kabul ederlerdi.

- Bu tefsirlerin en tercihli olanı şudur:Safer kelimesinden kastedilen; Safer ayıdır. Çünkü câhiliye arapları Safer'in uğursuz olduğuna inanırlardı. Oysa zamanın, olaylara ve Allah -azze ve celle-'nin takdirine hiçbir etkisi yoktur.Safer ayı, içerisinde hayır ve şerrin olduğu (takdir edildiği) diğer zamanlar gibidir.
- Bazı insanlar,örneğin Safer ayının yirmi beşinci günü belirli bir işi bitirdiklerinde: "Bu iş, hayırlı Safer ayının yirmi beşinci günü bitirilmiştir" diye o günün tarihini yazarlar. Bu davranış; bir bid'atı, başka bir bid'at ile tedâvi etmek bâbındandır.Zirâ Safer ayı, hayır veya şer ayı değildir.Bunun içindir ki seleften bazı kimseler, baykuşun ötüşünü işittiği zaman:"İnşâallah hayırdır" diyen kimsenin bu sözüne şiddetle karşı çıkmışlardır. Çünkü baykuşun ötüşüne hayır veya şer denmez. Aksine baykuşun ötmesi, diğer kuşların ötmeleri gibidir.
- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in reddettiği bu dört şey (Advâ, Tıyara, Hâme ve Safer), yalnızca Allah Teâlâ'ya tevekkül etmek ve samimî bir niyete sahip olmak, başına belâ ve musibet gelen kimsenin, bu gibi şeylere (Advâ, Tıyara, Hâme ve Safer) karşı zayıf ve âciz olmaması gerektiğine delâlet etmektedir.
- Bir müslüman, bu gibi şeylerle aklını meşgul ederse, şu iki durumdan birisiyle başbaşa kalır:

Birincisi: (Safer ayında) bir işe girişmesi veya o işten vazgeçmesi ile bu gibi şeylere cevap vermesidir ki bu takdirde müslüman, hareket ve davranışlarını hakikati olmayan bir şeye bağlamış olur.

İkincisi: (Safer ayında) bir işe başlaması ve bu gibi şeylere aldırmamasıdır.Fakat müslümanın içinde biraz keder ve üzüntünün kalmasıdır. Bu durum, birincisinden daha hafif olmakla birlikte buna dâvet eden şeylere asla cevap vermemesi ve yalnızca Allah -azze ve celle-'ye güvenmesi ve O'na tevekkül etmesi gerekir.

- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dört şeyi (Advâ, Tıyara, Hâme ve Safer'i) reddetmesi, onların varlığını reddetmek değildir. Aksine onlar vardır. Fakat bu dört şeyin olaylara etkisinin olduğunu reddetmektir. Bu sebeple olaylara etki eden, yalnızca Allah Teâlâ'dır.Buna göre bir olayın sebebi, bilinen bir sebep ise, o sahih bir sebeptir.Yok eğer bir olayın sebebi vehm (kuruntu) ise, o da bâtıl bir sebeptir.Safer ayının ne kendisi olaylara etki edebilir, ne de kendisi şer için bir sebeptir."[1]

İkincisi: Câhiliye halkının, İslâm şeriatına aykırı olan hareketleri:

- Buhârî ve Müslim'de geçen Ebu Hureyre'nin -Allah ondan râzı olsun- hadisi daha önce geçmişti. Bu hadiste, câhiliye araplarının, Safer hakkındaki inançları yerilmiş, Safer ayının, Allah Teâlâ'nın aylarından birisi olduğu, Safer'in

---

[1] Mecmû' Fetâvâ İbn-i Useymîn; c: 2, s: 113-115

olaylarda hiçbir irâdesinin olmadığı, aksine onun Allah Teâlâ'nın emriyle hareket ettiği açıklanmıştı.

Üçüncüsü: Safer ayında İslâm'a mensup kimselerde bulunan bid'atlar ve bâtıl inançlar:

- İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi'ne şu soru sorulmuştur:

"Ülkemizde bazı âlimler, İslâm dîninde, Safer ayının son Çarşamba günü kuşluk namazı vaktinde bir selâmda dört rekat olarak kılınan, her rekatında Fâtiha sûresi ile birlikte on yedi defa Kevser sûresi, elli defa İhlas sûresi, birer defa Felak ve Nas sûreleri okunup selâm verilen, selâm verildikten sonra üç yüz altmış defa şu âyet-i kerime okunan:

﴿...وَٱللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰٓ أَمۡرِهِۦ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٢١﴾

[سورة يوسف من الآية: ٢١]

"Ve Allah, emrinde gâliptir (hiçbir güç, O'na engel olamaz)**.Fakat insanların çoğu,** (her şeyin Allah'ın elinde olduğunu) **bilmezler."**[1]

Bunları üç defa yaptıktan sonra şu âyet-i kerime ile bitirilen:

﴿سُبۡحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلۡعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ١٨٠ وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٨١ وَٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٨٢﴾ [سورة الصافات الآيات: ١٨٠ – ١٨٢]

"Onların (iftiracıların) **nitelemekte oldukları şeylerden senin izzet sahibi Rabbini tenzih ederiz.Bütün elçilere** (rasûllere) **selam olsun. Hamd,** (dünya ve âhirette) **âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur."**[2]

Nâfile bir namaz olduğunu iddiâ etmektedir.

Yine, bu günde sadaka olarak fakirlere bir parça ekmek vermenin, Safer ayının son Çarşamba günü inen belâ ve musibeti savmak için bu âyet-i kerime'nin ayrı bir yeri olduğunu iddiâ etmektedirler.

Ayrıca, her yıl, üç yüz yirmi bin tane belâ ve musibet indiğini, bütün bu belâ ve musibetlerin, Safer ayının son Çarşamba günü geldiğini, bunun ise, yılın en zor günü olduğunu, kim, bu namazı, yukarıda zikredildiği şekilde kılarsa, Allah Teâlâ'nın o kimseyi, bu günde inen her türlü belâ ve musibetlerden lütuf ve keremiyle koruyacağını, yine, bu şekilde yapmaya gücü yetmeyen küçük çocukları bile belâ ve musibetlerden koruyacağını iddiâ etmektedirler.

Bu zikredilen şeyler çözüm müdür?

---

[1] Yusuf Sûresi: 21

[2] Sâffât Sûresi: 180-182

İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi âlimleri bu soruya şöyle cevap vermişlerdir:

"Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.Salât ve selâm, Allah'ın elçisine,onun âile halkına ve ashâbına olsun.

Soruda zikredilen bu nâfile namazın, Kur'an-ı Kerim ve sünnetten bir aslının olduğunu bilmiyoruz. Bu ümmetin ilk müslümanlarından ve onlardan sonra gelenlerden hiç kimsenin bu nâfile namazı kıldığına dâir hiçbir şey sâbit olmamıştır. Aksine bu, bid'at bir namazdır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olduğuna göre o şöyle buyurmuştur:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ.)) [رواه مسلم]

"Her kim işimiz (dînimiz) **üzere olmayan bir iş işlerse, o işlediği şey reddolunmuştur** (bâtıldır ve ona itibar edilmez)**."**[1]

Başka bir hadiste şöyle buyurmuştur:

((مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ.)) [متفق عليه]

"Her kim, bu işimizde (dînimizde) **onda olmayan bir şeyi ona ihdâs eder** (açık veya gizli Kur'an ve sünnette aslı olmayan bir şey getirir)**se, o ihdâs ettiği şey, kendisine reddolunmuştur** (bâtıldır)**."**[2]

Bu namazı ve zikredilen şeyleri, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e veya sahâbeden birisine nisbet eden kimse, en büyük iftirayı atmış olur ve bu kimse, Allah Teâlâ tarafından yalancıların hak ettikleri cezayı hak etmektedir."[3]

- Değerli âlim Muhammed Abdusselâm eş-Şukayrî şöyle demiştir:

"Câhil kimseler, kendilerinden her türlü kötülüğü giderdiğine inanarak, Safer ayının son Çarşamba günü 'Bütün âlemler içinden Nuh'a selâm olsun' gibi, selâm âyetlerini yazmayı ve bu âyetleri, içerisinde su bulunan kaplara koyup o sudan içerek ondan bereket ummayı ve o suyu başkasına hediye etmeyi bir gelenek hâline getirdiler.Bu inanç, bozuk bir inanç, dînde yerilen bir şeyi uğursuz sayma ve bunu yapanı gören kimsenin ona şiddetle karşı çıkması gereken çok çirkin bir bid'attır."[4]

---

[1] Müslim; hadis no:1718.

[2] Buhârî; hadis no: 2697.Müslim; hadis no: 1718.

[3] İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâmî Komitesi Fetvâları; c: 2, s: 354.

[4] "es-Sunen ve'l-Mubtedeât (Sünnetler ve Bid'atlar)"; s: 111-112.

Dördüncüsü: Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hayatında bu ayda meydana gelen savaşlar ve önemli olaylar.

Bunlar pek çoktur. Bu olaylardan bazılarını seçmek mümkündür:

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Sonra Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Veddân adı verilen Ebvâ gazvesine bizzat kendisi katıldı. Bu, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in katıldığı ilk gazve olup Mekke'den Medine'ye hicret edişinden on iki ay sonra Safer ayında vukû buldu. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in beyaz olan sancağını Hamza b. Abdulmuttalib taşıdı. Sa'd b. Ubâde'yi, kendisinin yerine Medine'de bıraktı ve Kureyş'in ticâret kervanının önünü kesmek için özellikle muhâcirlerle birlikte yola çıktı, fakat hiç kimseyle karşılaşmadı.

Bu gazvede, zamanında Damra oğulları kabilesinin reisi olan Muhaşşî b. Amr ed-Damrî ile Damra oğulları ile savaşmamak ve onların da Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ile savaşmamaları, kendisine karşı toplanmamaları ve kendisinin düşmanına yardım etmemeleri konularında aralarında (emân ve yardımlaşma) antlaşması imzaladılar. Bu antlaşmadan sonra Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- onlardan on beş gün uzak durdu. [1]

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- yine şöyle demiştir:

"Hicretin üçüncü yılı Safer ayı gelince, Adal ve el-Kara kabilelerinden bazı topluluklar Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in huzuruna gelip içlerinde müslüman kimselerin olduklarını, onlara dînlerini ve Kur'an okumayı öğretecek öğretmenleri, kendileriyle birlikte göndermesini istediler.Bunun üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- onlarla birlikte -İbn-i İshak'ın sözünde- altı kişi gönderdi. Buhârî ise: Onlar on kişi idiler, demiştir. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- onların başına, Mersed b. Ebî Mersed el-Ğanevî'yi emir tayin etti. Hubeyb b. Adiyy de onların içindeydi. Bu altı veya on kişilik heyet, onlarla birlikte yola çıktılar. Hicâz'ın kenar bölgelerinde Racî' denilen yere geldiklerinde onlara ihânet ettiler ve onlara karşı Huzeyl kabilesinden yardım istediler. Huzeyl kabilesinin adamları gelip onları kuşattılar ve genelini öldürüp Hubeyb b. Adiyy ve Zeyd b. ed-Desine'yi esir aldılar. Ardından onları köle olarak Mekke'de sattılar. Nitekim Hubeyb b. Adiyy ve Zeyd b. ed-Desine, Bedir savaşında müşriklerin ileri gelenlerini öldürmüşlerdi."[2]

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- yine şöyle demiştir:

"Hicretin dördüncü yılında, Safer ayında Maûne Kuyusu fâciası vukû bulmuştur.Bu fâcianın özeti şöyledir: Mızrakla istediği gibi, mahâretle oynamasından dolayı "Mulâibu'l-Esinne" diye çağrılan Ebu Berâ Âmir b. Mâlik Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i huzuruna gelmişti. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onu

---

[1] Zâdu'l-Meâd; c: 3, s: 164-165.

[2] Zâdu'l-Meâd; c: 3, s: 244.

İslâm'a dâvet etti, fakat o müslüman olmadı (bu dâvete yanaşmadı) ama pek uzak da durmadı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi vesellem-'a:

-Ey Allah'ın elçisi! Ashâbından bir grup tebliğci göndersen de şu Necid halkına senin bu dînini onlara anlatsalar iyi olur, umarım onlara icâbet ederler, dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

-Ben, Necd halkının onlara bir kötülük yapmasından korkuyorum.

Bunun üzerine Ebu Berâ şöyle dedi:

- Ben onları koruyacağım.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, sahâbeden İbn-i İshak'ın sözüne göre- kırk, Sahih-i Buhârî'deki rivâyete göre yetmiş kişilik -ki doğru olan Buhârî'nin rivâyetidir- bir kurra (hafızlar) heyetini, Sâide oğullarından "Şehâdete Koşan" lakaplı Münzir b. Amr başkanlığında gönderdi. Bunlar, sahâbenin hayırlıları, fazîletlileri, efendileri ve hâfızları idiler. Heyet, Âmir oğulları ile Süleym oğulları kabilelerinin toprakları arasında bulunan Maûna kuyusu mevkiine ulaşınca orada konakladılar.Sonra Ümmü Süleym'in kardeşi Haram b. Milhan adındaki birisine, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mektubunu vererek onu Amir oğulları kabilesinin reisi Allah'ın düşmanı Âmir bir Tufeyl'e gönderdiler.Bu adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in mektubunu bile açıp bakmadan, adamlarından birisine emredip elçiyi arkasından mızrakla vurarak öldürttü. Haram b. Milhan, mızrak sırtından girince ve akan kanı görünce:

- Kâbe'nin Rabbine yemîn olsun ki kazandım! Dedi.

Ondan sonra da Âmir oğullarına (kabilesinin halkına, bu İslam tebliğcilerini kılıçtan geçirmek üzere) çağrıda bulundu. Ebu Berâ'nın himâyesinde oldukları için halk bu çağrıya uymadı. Bunun üzerine Süleym oğulları, Usayya, Ra'l ve Zekvân kabilelerini yardıma çağırdı. Usayye, Ra'l ve Zekvân kabileleri onun çağrısını kabul ettiler ve bu kabileler Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbını onları çember içine alıp kuşattılar. İçlerinden Neccâr oğulları kabilesinden Ka'b bin Zeyd dışındaki herkesi öldürdüler.Ka'b ise yaralanmış ve şehidler arasında kendinden geçmişti. Kendine geldikten sonra Medine'ye sağ dönmeyi başardı ve hayatta kaldı. Daha sonra Hendek savaşında şehid oldu.Bu tebliğcilerle beraber gitmiş, ancak onları korumak maksadıyla uzaktan gözetleyicilik yapan iki kişi daha vardı. Bu olayın

dışında kalarak kurtulmuşlardı. Onlardan biri Amr b. Umeyye ed-Damrî, diğeri de Munzir b. Muhammed idi.Arkadaşlarının nerede öldürüldüklerini ancak akbabaları görerek keşfedebildiler.Oraya gittiklerinde korkunç manzara ile karşılaştılar. Arkadaşlarının tümü şehid edilmişti. Düşmanlarsa hala orada bekliyorlardı. Arkadaşlarının durumunu görünce her ikisi de kılıçlarını çekerek düşman ordusuna saldırdılar. Munzir şehid edildi. Amr b. Umeyye ed-Damrî ise esir alındı.Kendisinin Mudar kabilesinden olduğunu onlara haber verince, Âmir oğulları kabilesi reisi Amr b. Tufeyl onun saçını perçeminden kesti ve annesinin bir köle azad etme borcu olduğundan dolayı Amr'ı onun yerine sayıp serbest bıraktı. Hürriyetine kavuşan Amr b. Umeyye Medine'ye dönerken yolda el-Karkara denilen yere gelince bir ağacın altında dinlenmek için konakladı. Daha sonra onun yanına Kilâb oğulları kabilesine mensup iki kişi geldiler. Amr, onların şehid edilen arkadaşlarının öcünü almak niyetiyle kılıcını çekerek ikisini de öldürüp büyük bir hata işledi. Oysa Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu iki kişiye teminat vermişti. Ama o bundan habersizdi. Medine'ye geldiğinde yaptığını Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e haber verince, ona şöyle dedi:

- Andolsun ki sen, (kendilerine emân verilen) iki kişiyi öldürdün.Ben, o ikisinin diyetini mutlaka ödemeliyim."[1]

- İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Hayber savaşına çıkması, Muharrem ayının başında değil, sonunda idi.Hayber'i fethetmesi ise Safer ayında idi." [2]

- İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Kutbe b. Âmir b. Hadîde seriyyesinin Has'am kabilesine gelişi faslı:

Hicretin dokuzuncu yılı Safer ayında idi.

İbn-i Sa'd şöyle demiştir:

Dediler ki: Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Kutbe b. Âmir'i yirmi kişiyle beraber Has'am kabilesinin bir kolu olan (Yemen'deki) Tebâle bölgesine gönderdi ve kendisine, onların üzerine hücum etmesini emretti.Ardından iki kişinin bir deveye sırayla bindikleri on deve ile yola çıktılar.Derken bir adamı yakalayıp sorguya çektiler ama adam susup onlara hiçbir şeyi haber vermedi.Ardından suyun başında konaklayan topluluğun bulunduğu yerde bağırmaya ve onları tehdit etmeye başlayınca başını vurdular.Sonra (bu on kişlik seriyye) suyun başındaki topluluk uyuyuncaya kadar orada beklediler.Ardından geceleyin onlara baskın düzenleyip şiddetli bir savaşa tutuştular.Öyle ki her iki taraftan pek çok kişi yaralandı.(Seriyye'nin

[1] Zâdu'l-Meâd; c: 3, s: 246-248.
[2] Zâdu'l-Meâd; c: 3, s: 239-240.

komutanı) Kutbe b. Âmir birçok insanı öldürdü.Daha sonra seriyye develeri, kadınları ve davarları önlerine katarak Medine'ye götürdüler. Bu olayda, seriyyenin baskın düzenlediği topluluk, toplanıp biraraya geldiler ve seriyyenin ardından onları takip etmeye başladılar. Fakat Allah Teâlâ onların üzerine öyle büyük bir sel gönderdi ki topluluğun, müslümanlara ulaşmasına engel oldu.Müslümanlar da develeri, kadınları ve davarları önlerine katıp giderlerken onlar müslümanlara bakıyorlar fakat sel sularını geçip müslümanlara ulaşma imkânını bulamıyorlardı.Böylece müslümanlar onların bakışları arasında uzaklaşıp gittiler."[1]

- İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- şöyle demiştir:

"Hicretin dokuzuncu yılında Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in huzuruna Uzra kabilesinden on iki kişilik bir heyet geldi. İçlerinde Cemra b. en-Nu'mân da vardı.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onlara: Bu topluluk kimdir? Diye sordu.

Onların sözcüsü şöyle cevap verdi:

-Biz, tanımamazlık etmeyeceğin Uzra oğullarıyız. Kusay'ın anneden kardeşleriyiz. Kusay'a destek olup yardım eden, Huzâa ve Bekir oğullarını Mekke'den kovanlar, biziz. Bizim akrabalık bağımız ve yakınlarımız vardır.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Siz hoşgeldiniz ve beni sizi tanımaya vesile olan şeye selâm olsun.O halde müslüman olun!

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Şam'ın fethedileceğini ve Herakliyus'un ülkesine kaçacağını onlara müjdeledi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, kâhinlere gitmelerini ve daha önceleri yapmakta oldukları putlara kurbanlar kesmeyi onlara yasakladı ve sadece kurban bayramında kurban kesmeleri gerektiğini onlara haber verdi.Uzra heyeti,Ramle'nin evinde birkaç gün kaldıktan sonra kendilerine hediyeler verilmiş halde geri döndüler."[2]

- Safer ayı hakkında gelen uydurma ve yalan hadisler.

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- (uydurma hadislerin özellikleri hakkında) şöyle demiştir:

"Gelecek tarihli hadisler faslı:

---

[1] Zâdu'l-Meâd; c: 3, s: 514.

[2] Zâdu'l-Meâd; c: 3, s: 657.

Bu özelliklerden bazıları şunlardır:

Rivâyet edilen hadiste şu şu tarihin olmasıdır.

Örneğin: Şu şu yıl olunca, şöyle şöyle olaylar meydana gelecektir, şu şu ay olunca, şöyle şöyle olaylar meydana gelecektir, denmesi gibi.

Örneğin: Yalancı küstahın: Muharrem ayında ay tutulursa, hayat pahalılığı, savaş ve sultan (devlet başkanı) başa gelecek, Safer ayında ay tutulursa, şöyle şöyle olacaktır, demesi gibi.

Yalancı küstahın, senenin her ayı için böyle şeyler uydurmaya devam etmesi gibi.

Bu anlamdaki hadislerin hepsi, yalan ve iftirâdır." [1]

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

[1] el-Menâru'l-Munîf; s: 64.